

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z wniosku Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. C. w S.
przy uczestnictwie E. K., P. K., Przedsiębiorstwa Wielobranżowego "D." Sp. z o.o. z
siedzibą w S., S. S., Gminy S., Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta S., M. S., W.
S., S. S.A. w B.
o ustanowienie służebności drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 marca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika S. S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 7 lutego 2018 r., sygn. akt III Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od uczestnika S. S. na rzecz wnioskodawczyni oraz uczestniczki S. S.A. w B. kwoty po 240 (dwieście czterdzieści 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądza od uczestnika S. S. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uczestnik S.S. powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Podał, że Sąd Okręgowy błędnie wskazał wariant przebiegu drogi koniecznej, za którym opowiadał się skarżący, co mogło prowadzić do nieprawidłowej wykładni art. 145 § 2 k.c. Ponadto, w ocenie uczestnika, postulat wynikający z art. 145 § 2 zdanie drugie k.c. nie ma bezwzględного charakteru, a zaskarżone rozstrzygnięcie jest sprzeczne z co najmniej trzema, oznaczonymi we wniosku, postanowieniami Sądu Najwyższego.

Jak przyjmuje się w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego, przesłanka oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Jest tak w szczególności wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52 i z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zestawieniu ze sposobem sformułowania zarzutów skargi nie pozwalała stwierdzić istnienia powołanej przyczyny kasacyjnej.

Przepis art. 145 § 2 i 3 k.c. operuje dyrektywami o ogólnym charakterze, zakładającymi potrzebę wyważenia kolidujących często interesów uczestników postępowania o ustanowienie służebności. Ujęcie takie pozostawia pewien zakres swobody sądowi co do wyboru alternatywnych opcji przebiegu drogi koniecznej. *In casu* Sądy *meriti* przyjęły, że jakkolwiek wybrany przebieg drogi koniecznej znacząco obciąża nieruchomość uczestnika, to przemawiają za nim inne racje, takie jak sposób dotychczasowej realizacji dostępu do drogi, przyczyna potrzeby ustanowienia służebności, którą było nabycie użytkowania wieczystego przez uczestnika, opinia biegłego, jak również brak konieczności ponoszenia nakładów i kosztów urządzenia drogi. Sąd Okręgowy uznał też, że wybrany wariant przebiegu drogi najpełniej odpowiada kryterium interesu społeczno-gospodarczego.

Motywy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadzały się do krytyki tego stanowiska, opartej o założenie, że w ocenie skarżącego optymalny w świetle dyrektyw wskazanych w art. 145 § 2 i 3 k.c. byłby inny wariant przebiegu drogi, preferowany przez uczestnika. Argumenty te nie pozwalały przyjąć, by zaskarżone orzeczenie było nieprawidłowe w stopniu ewidentnym i oczywistym, czego wymaga przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Stanowisko to jest tym bardziej uzasadnione, jeżeli zważyć, że w sytuacji, w której ustawodawca świadomie pozostawia sądowi margines decyzyjny, operując klauzulami o charakterze generalnym, wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej musi zakładać wytknięcie szczególnie rażącego błędu, graniczącego z nadużyciem przyznanego sądowi uznania. Okoliczności takie nie miały miejsca w niniejszej sprawie.

Ubocznie jedynie należało zwrócić uwagę, że w świetle zarzutów skargi wybór niekorzystnego dla skarżącego przebiegu drogi koniecznej był następstwem braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i wyjścia poza granice swobodnej oceny dowodów (art. 233 k.p.c.). Zarzut taki jest jednak w postępowaniu kasacyjnym *a priori* niedopuszczalny ze względu na wyłączenie określone

w art. 398³ § 3 k.p.c., co koresponduje ze związaniem Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi poczynionymi w postępowaniu apelacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 i art. 520 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

aj